

Suojellun luontotyyppin rajojen määrittäminen (Luonnonsuojelulaki 64 §)

Kohde

Nimi:	Honkaniemen tervaleppämetsä
Suojelualuetunnus	LTA274439
Kunta:	Joensuu
Kiinteistö:	167-17-9903-27
Pinta-ala:	3,28 hehtaaria
Omistaja:	Joensuun kaupunki
Suojeltu luontotyyppi:	tervaleppämetsä

Aluekuvaus

Honkaniemen tervaleppämetsä on edustava, luonnontilaiseen verrattava varttunut tervaleppämetsä, jossa tervaleppä on runkoluvultaan valtapuuston runsain laji.

Kenttäkerroksessa vallitsevat vaihdellen erilaiset suuret ruohot kuten mesiangervo. Paikoin myös saniaisit ovat runsaita. Alue on erityisesti eteläosastaan edustavaa, varttunutta tervaleppäkorpea sekä kosteiden välipintojen ja kuivempien mätäspintojen mosaiikkia. Tervaleppä on alueen valtapuu. Sekapuuna esiintyy koivua ja pihlajaa. Kenttäkerros on korpikaislavaltaisen. Lisäksi kenttäkerroksessa tavataan vehkaa, rentukkaa, mesiangervoa ja kurjenjalkaa sekä mätäspinoilla mm. varpuja, metsäalvejuurta, metsäkortetta ja sudenmarjaa. Länsireunan kukkulasta koilliseen alue on hiukan kuivempaa tervaleppämetsää, jonka puustossa vallitsee tervaleppä ja koivuja ja pihlajaa esiintyy sekapuuna. Kenttäkerros on näillä osin pääosin korkeaa mesiangervoa ja hiirenporrasta (lisäksi korpikaisla ja paikoin nokkoset). Alueella on niukasti tervalepöntaimia. Pensaskerroksessa esiintyy paikoin tuomen taimia ja punaherukkaa. Pohjoiseen päin peruskartan ojan seudulla tervalepän osuus valtapuustosta vähenee ja harmaalepän ja koivujen osuus lisääntyy. Myös pihlaja-alikasvos lisääntyy alueen pohjoisosissa ja kasvillisuus muuttuu enemmän paikoin tulvavaikutteisen tervaleppälehdon suuntaan.

Tervaleppämetsä rajautuu alueen pohjoiskärjessä pajuluhtaan, idässä havupuuvaltaiseen kankaaseen ja tuomivaltaisen lehtipuuryteikköön, etelässä kosteaan, tiehen päin kuivuvaan koivikkoon, lounaisosassa ei-tervaleppävaltaiseen lehtimetsään ja lännessä pyörätiehen. Rajaus sisältää noin puustonpituiset suojavyöhykkeet.

Tervaleppämetsäesiintymän alueen on yksittäisiä ojia, joissa ainakin kahdessa virtaa edelleen merkittävästi vettä. Aluetta uhkaa vieraslajien leviäminen (rikka- ja jättipalsami, isotuomipihlaja) erityisesti kohteen eteläosassa parkkipaikan läheisyydessä. Alueella on tarvetta tarkastella mahdollisuuksia tervaleppämetsää kuivattavien ojien tukkimiseen.

Asianosaisten kuuleminen ja lausunnot

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) on hallintolain 34§:n mukaisesti kuullut Joensuun kaupunkia maanomistajana 15.10.2025 päivätyllä kirjeellä. Maanomistajalla ei ole ollut asiaan huomautettavaa.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS JA PERUSTELUT

Pohjois-Karjalan ELY-keskus päättää, että luonnonsuojelulain 64 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tervaleppämetsän rajat määritellään liitekarttaan merkityllä tavalla.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 2 momentin nojalla liitekarttaan merkityn suojellun luontotyyppin esiintymää ei saa hävittää tai heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

ELY-keskus katsoo, että muun muassa seuraavat toimet voivat vaarantaa luontotyyppin tervaleppämetsä ominaispiirteitä:

- rakennusten, rakennelmien tai teiden rakentaminen;
- maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen;
- ojittaminen tai muu vesitalouden muuttaminen;
- tervaleppämetsille luontaisen kasvillisuuden poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen
- metsätaloustoimenpiteet
- kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti alueen ominaispiirteiden säilymiseen

Rajauspäättös ei kuitenkaan estä alueen virkistysreittien käyttöä ja ylläpitoa. Mikäli virkistysreittien ylläpitoon liittyy toimenpiteitä, jotka voivat heikentää luontotyyppiä, tulee ennen toimenpiteisiin ryhtymistä olla yhteydessä Lupa- ja valvontavirastoon (1.1.2026 alkaen) tarkemman ohjeistuksen saamiseksi.

Luontotyyppirajauksen aluetta voidaan tarvittaessa hoitaa ELY-keskuksen (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontaviraston) hyväksymällä tavalla ja maanomistajan suostumuksella esimerkiksi alikasvoskuusia poistamalla.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun ELY-keskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

ELY-keskus on tehnyt alueelle 8.7.2024 luonnonsuojelulain luontotyyppien inventoinnin. Rajaus on tarkistettu 21.5.2025. Inventointitietojen perusteella ELY-keskus on todennut liitekarttaan merkityn alueen täyttävän luonnonsuojelulain 64 §:n mukaiset tervaleppämetsän kriteerit. ELY-keskuksen mukaan Honkaniemen

tervaleppämetsä on luontotyyppin säilymiselle tärkeä. Näin ollen ELY-keskus on päättänyt määritellä alueen rajat luonnonsuojelulain 64 §:ssä mainitulla tavalla. Luontotyyppin rajat on määritelty luonnonsuojelubiologisin perustein.

ELY-keskus (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelulain 64 §:n 2 momentin kiellosta, jos kyseisen luontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu tai luontotyyppin suojelu estää yleisen edun kannalta erittäin tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen eikä hankkeelle tai suunnitelmalle ole teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa olevaa vaihtoehtoa (luonnonsuojelulaki 66 §).

Korvaussäännökset

Valtion korvausvelvollisuudesta on säädökset luonnonsuojelulain 111-113 §:ssä. Jos luonnonsuojelulain 64 §:n nojalla tehdystä päätöksestä aiheutuu maanomistajalle merkityksellistä haittaa, on valtio maanomistajan niin vaatiessa velvollinen korvaamaan haitan. Korvausvelvollisuus ei synny ennen kuin omistaja on 66 §:n nojalla hakenut lupaa poiketa kiellosta ja hakemus on hylätty. Jos on ilmeistä, ettei luvan myöntämiselle ole edellytyksiä toimitus korvauksen määrittämiseksi voidaan panna vireille ilman luvan hakemista. Jos korvauksesta ei voida sopia, maanomistaja voi hakea toimitusta korvauksen määrittämiseksi maanmittauslaitokselta. Korvausten määrittämisestä säädetä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa.

Merkitseminen kiinteistörekisteriin ja maastoon

Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin luonnonsuojelulain 64 § 4 momentin mukaisesti. Tarvittaessa ELY-keskus huolehtii luontotyyppin rajojen merkitsemisestä maastoon yhteistyössä maanomistajan kanssa.

Sovelletut lainkohdat

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 64, 121 §
Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 4 §
Hallintolaki (434/2003) 34 §

Päätöksen kuuluttaminen

ELY-keskus tiedottaa tästä päätöksestä (luonnonsuojelulain 121 §:n mukaisesti) julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/kuulutukset/pohjois-karjala>. Kuulutus on nähtävillä ELY-keskuksen sivuilla 2.12.2025-31.12.2025 ja 1.1.2026-8.1.2026 Lupa- ja valvontaviraston sivulla osoitteessa www.lvv.fi > Ajankohtaista. Tieto kuulutuksesta julkaistaan luonnonsuojelulain 121 §:n sekä kuntalain (410/2015) 108 §:n nojalla myös Joensuun kaupungin verkkosivuilla.

Muutoksenhaku

Tämä päätös on luonnonsuojelulain 64 §:n 3 momentin nojalla voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei Itä-Suomen hallinto-oikeus toisin päättä. ELY-keskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä.

Liitteet Kartta
 Valitusosoitus

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Joensuun kaupunki (kirjaamo@joensuu.fi)

Tiedoksi sähköpostitse:
Ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto (kirjaamo@pohjois-karjala.fi)
Maanmittauslaitos kirjaamo@maanmittauslaitos.fi
Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri (pohjois-karjala@sll.fi)
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Sonja Hurskainen ja ratkaissut johtava asiantuntija Saara Heräjärvä. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on päätöksen lopussa.

Tämä asiakirja POKELY/1498/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/1498/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hurskainen Sonja 02.12.2025 11:38

Ratkaisija Heräjärvi Saara 02.12.2025 11:05